Rapport aanvullend ecologisch onderzoek

Ommerenveldseweg 17-17a, Ommeren

SWECO

Status van het document:

Definitief

Datum: 28-08-2025

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	aanvullend ecologisch onderzoek
Projectnummer	51026903-001
Klant	Gemeente Buren
Auteur	[redacted]
Gecontroleerd door	[redacted]
Vrijgegeven door	[redacted]
Datum	28-08-2025
Versie	D1
Documentreferentie	Rapport aanvullend ecologisch onderzoek (51026903-001) Ommerenveldseweg 17-17a te Ommeren

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
2 Gebiedsbeschrijving 5
2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 5
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie 7

3 Resultaten voorgaand onderzoek 9
4 Onderzoeksmethodiek 11
4.1 Huismus 11
4.2 Gierzwaluw 11
4.3 Vleermuizen 11
4.4 Overzicht veldbezoeken 12

5 Onderzoeksresultaten 13
5.1 Huismus 13
5.2 Gierzwaluw 14
5.3 Vleermuizen 14

6 Toetsing aan wet- en regelgeving 16
6.1 Huismus 16
6.2 Gierzwaluw 16
6.3 Vleermuizen 16

7 Conclusies en aanbevelingen 17

Bijlage
Geraadpleegde bronnen 18
Verklarende woordenlijst 19

1 Inleiding

Sweco heeft van gemeente Buren opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Ommerenveldseweg 17-17a te Ommeren.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Econsultancy Part of Sweco in februari 2024 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 24348.001, d.d. 19 april 2024).

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (4.458 m²) ligt aan de Ommerenveldseweg 17-17a te Ommeren en omvat de percelen kadastraal bekend als LDN04-O nummer 1337 en 1338. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

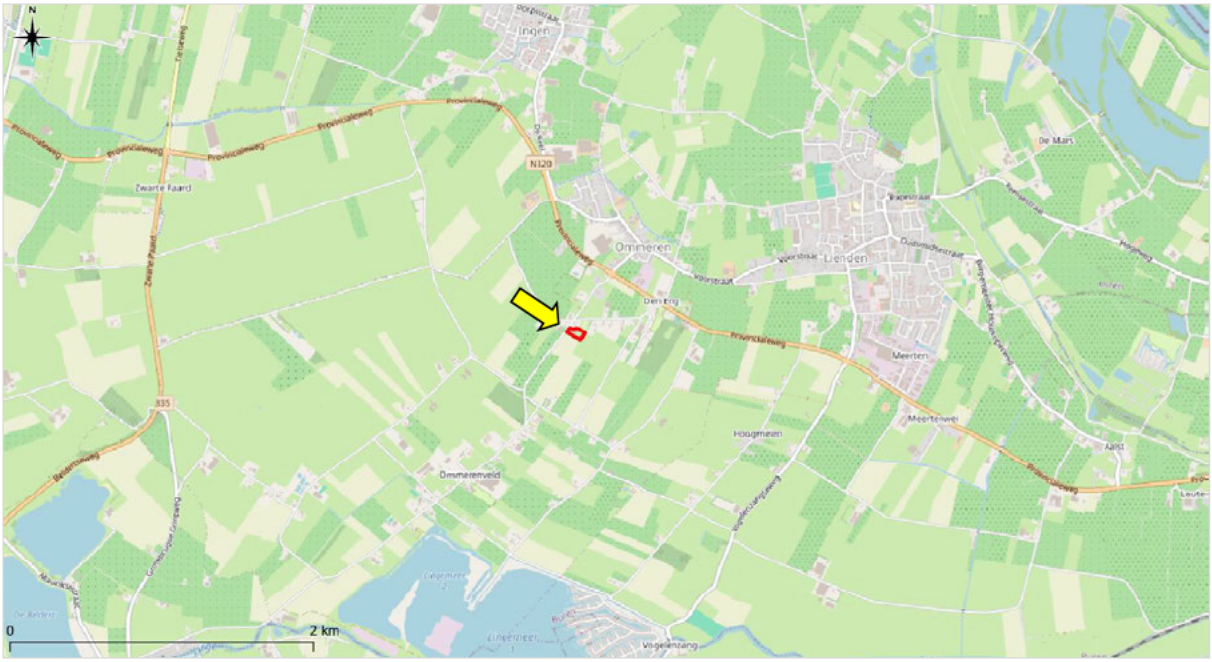

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omlijnd bij gele pijl).

De onderzoekslocatie is bebouwd met een (oud) schoolgebouw (welke momenteel wordt bewoond) en een gymzaal. Beide gebouwen beschikken over een zolder met een houten skelet en onder de gymzaal is een kruipruimte aanwezig. De noord- en westzijde van de onderzoekslocatie bestaat uit een tegelverharding. De zuid- en oostzijde van de onderzoekslocatie bestaat uit grasland. Aan de noordzijde van het grasland staan enkele speeltoestellen. Aan de noordzijde van de onderzoekslocatie staat een schuurtje. Aan de noord-, oost- en zuidzijde van het grasland is een houtwal bestaande uit bomen en struweel aanwezig. De onderzoekslocatie is gelegen in agrarisch gebied met akkerlanden, (productie)graslanden, plantages, (agrarische) bedrijven, woningen en een camping. Ten westen en ten oosten van de onderzoekslocatie ligt een sloot en ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt het Lingemeer.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m 2.14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan natuurwaarden op 28 februari 2024.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omlijnd) en directe omgeving.

Figuur 2.3 Noordwestzijde gymzaal.

Figuur 2.4 Noordzijde gymzaal.

Figuur 2.5 Noordwestzijde schoolgebouw.

Figuur 2.6 Noordzijde schoolgebouw.

Figuur 2.7 Zuidoostzijde schoolgebouw.

Figuur 2.8 Zuidzijde schoolgebouw.

Figuur 2.9 Zuidzijde gymzaal.

Figuur 2.10 Schuurtje op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.11 Indruk van de binnenkant van het schoolgebouw.

Figuur 2.12 Zuidoostzijde onderzoekslocatie, foto genomen vanaf het noorden.

Figuur 2.13 Speeltoestellen en bomen aan de noordzijde van de onderzoekslocatie, foto genomen vanaf het zuiden.

Figuur 2.14 Indruk van de zolder van de gymzaal.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens woningen te realiseren in de bestaande panden. Mogelijk vinden er aanpassingen plaats aan de gevels, ramen en het dak en wordt de tuin anders ingericht. In figuur 2.15 en 2.16 zijn de voorlopige schetsontwerpen (voorkeursmodellen) weergegeven.

Figuur 2.15 Voorlopig schetsontwerp van het voorkeursmodel van de toekomstige situatie op de onderzoekslocatie (bovenaanzicht; bron: Rho Adviseurs, d.d. 18 maart 2024).

Figuur 2.16 Voorlopig 3D-ontwerp van het voorkeursmodel van de toekomstige situatie op de onderzoekslocatie (bron: Rho Adviseurs, d.d. 18 maart 2024).

3 Resultaten voorgaand onderzoek

Uit de quickscan natuurwaarden (Econsultancy Part of Sweco, rapport 24347.001, d.d. 19 april 2024) blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet er op sommige punten meer informatie is benodigd. In onderstaande tabel zijn de conclusies van de quickscan natuurwaarden weergegeven.

Tabel 3.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	nee, mits*	nee, mits*	nee, mits*	*werkzaamheden buiten het broedseizoen gestart worden of een broedvogelinspectie voorafgaand aan de werkzaamheden
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar huismus en gierzwaluw
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis) tevens bomen en houtwal handhaven en additionele verlichting richting de houtwal, bomen en gebouwen in de omgeving voorkomen
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	ja	nee, mits*	nee, mits*	nee, mits*	*de houtwal gehandhaafd blijft en additionele verlichting richting de houtwal voorkomen wordt
Grondgebonden zoogdieren	streng beschermd	ja	nee, mits*	nee, mits*	nee, mits*	*voor de marterachtigen de sloot en beplanting aan de zuid-, oost- en noordzijde van de onderzoekslocatie behouden blijft, overdag wordt gewerkt en geen additionele verlichting wordt toegepast richting deze groenstructuur
	licht beschermd	Ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als egel en diverse muizensoorten
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-

4 Onderzoeksmethodiek

4.1 Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn tijdens het broedseizoen twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De veldbezoeken vonden plaats op 9 april en 8 mei 2025 (zie tabel 4.1).

Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het pannendak van de woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van huismus (BIJ12, 2023b).

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig. De windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en het was droog. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 8 °C.

4.2 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn in juni en juli drie veldbezoeken uitgevoerd (zie figuur 3.1), met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd (zie tabel 4.1). De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, 2023a). In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De gierzwaluwen die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

Gedurende de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gierzwaluwen gunstig. Bij geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 17 °C. De windsnelheid was maximaal 3 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

4.3 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half augustus tot en met september 2024 en juni tot en met half juli 2025 in totaal vijf veldbezoeken in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd (zie tabel 4.1). De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021, geactualiseerd voor meervleermuis in 2025), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en mannenverblijfplaats van meervleermuis. Massawinterverblijfplaatsen zijn op basis van het bouwtype (lage bebouwing) op voorhand uit te sluiten.

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei - september). Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes.

Tijdens de veldbezoeken in juni en juli 2025, is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen in het kader van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijfplaatsen. Daarnaast is er ook gelet

op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode op 21 augustus en 12 september 2024 is voornamelijk gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen namelijk de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D240x of Pettersson M500) met opnamemogelijkheid. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De buitentemperaturen lagen tijdens de rondes tussen de 16 °C en 21 °C. De windsnelheid bedroeg maximaal 3 Beaufort en tijdens alle veldbezoeken was het geheel droog. De weersomstandigheden voldoen hierbij aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C bij avondronde en 10 °C bij de ochtendronde, de windsnelheid beneden de 4 Beaufort en geen sprake van neerslag anders dan lichte motregen.

4.4 Overzicht veldbezoeken

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Omstandigheden nadere onderzoeken.

Datum	Tijd	Type onderzoek	Weersomstandigheden
21 augustus 2024	20:48 - 00:37	Paarverblijfplaats vleermuizen	16 ºC, droog, half bewolkt, 0 Bft
12 september 2024	19:59 - 23:00	Paarverblijfplaats vleermuizen	18 ºC, droog, zwaar bewolkt, 1 Bft
9 april 2025	08:40 - 09:40	Nestlocatie huismus	8 ºC, droog, zonnig tot licht bewolkt, 2 Bft
8 mei 2025	10:00 - 11:00	Nestlocatie huismus	15 ºC, droog, zonnig tot licht bewolkt, 2 Bft
3 juni 2025	20:18 – 00:19	Nestlocatie gierzwaluw + zomer- en kraamverblijfplaats vleermuizen	19 ºC, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
25 juni 2025	20:32 - 00:32	Nestlocatie gierzwaluw + zomer- en kraamverblijfplaats vleermuizen	21 ºC, droog, licht bewolkt, 2 Bft
9 juli 2025	20:32 - 22:32	Nestlocatie gierzwaluw	17 ºC, droog, zwaar bewolkt, 2 Bft
12 juli 2025	02:32 - 05:32	Mannenverblijfplaats (meervleermuis), zomer- en kraamverblijfplaats	21 ºC, droog, helder, 2 Bft

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Huismus

Nestlocaties binnen de onderzoekslocatie

Huismussen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen, welke zij via de dakgoot kunnen bereiken. Tevens gebruikt de huismus omliggend groen om in te schuilen en te foerageren. Tijdens het onderzoek naar de huismus zijn binnen de onderzoekslocatie vier nestlocaties van huismus vastgesteld van de huismus (zie figuur 5.1). Bij de voorgenomen werkzaamheden vindt, zonder het nemen van maatregelen, mogelijk verstoring en vernietiging van vier nestlocaties van de huismus plaats.

Nestlocaties buiten de onderzoekslocatie

Buiten de onderzoekslocatie zijn diverse nestlocaties van de huismus aangetroffen (zie figuur 5.1). Deze nestlocaties zullen door de afstand tezamen met de aard van de werkzaamheden geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

Functioneel leefgebied

De heg aan de noordzijde van de onderzoekslocatie betreft functioneel leefgebied en herbergt een foerageer- en schuilfunctie voor de huismus (zie figuur 5.1). Door het behoud van deze heg blijft het functioneel leefgebied zowel tijdens als na de werkzaamheden. In het toekomstig onderwerp van de tuin dient daarom behouden te blijven zodat het essentieel groen voor de huismus niet verloren gaat. Indien de heg niet behouden kan blijven, is overtreding van de Omgevingswet niet uit te sluiten.

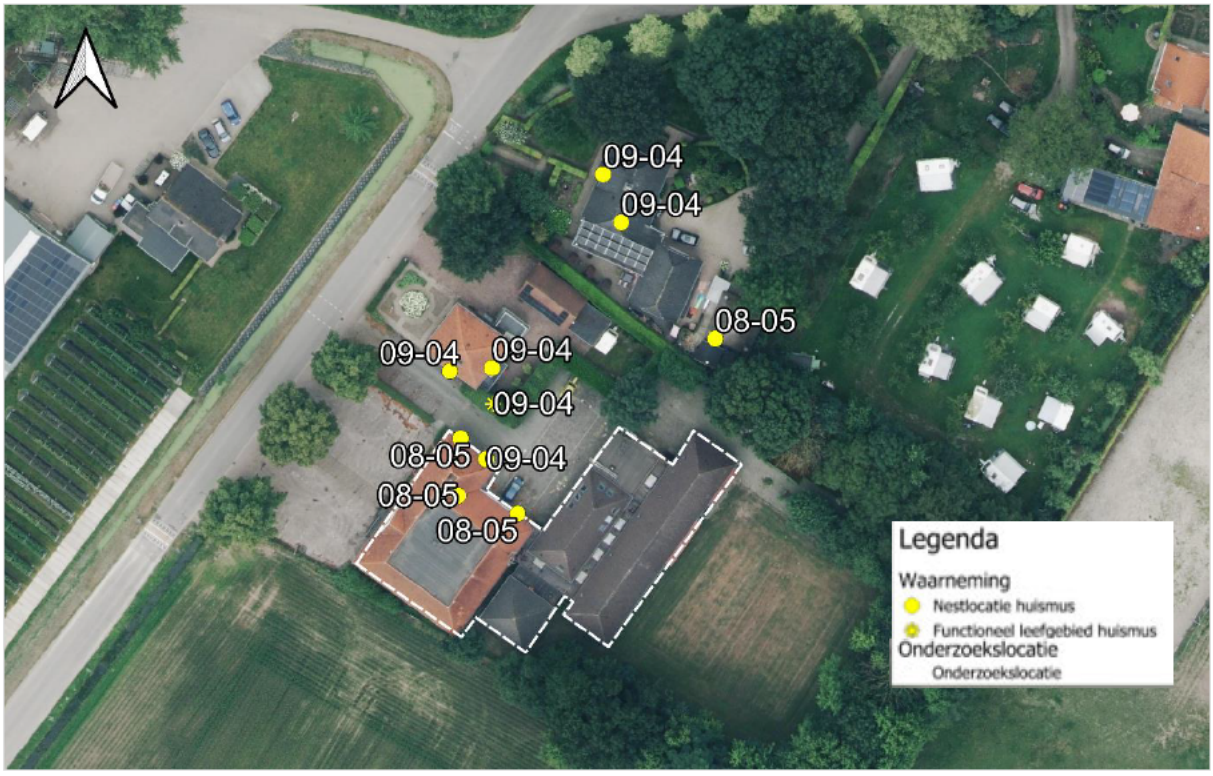

Figuur 5.1 Verspreiding van de huismus op basis van inventarisatie in het seizoen 2025.

5.2 Gierzwaluw

Gierzwaluwen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen en openingen onder boeidelen. Gierzwaluwen vliegen gegroepeerd met hoge snelheden tussen de gebouwen door en vliegen daarbij plotseling ergens binnen. Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de veldbezoeken, die plaatsvonden tijdens het broedseizoen, geen nestlocaties vastgesteld van de gierzwaluw. Buiten de onderzoeklocatie zijn eveneens geen nestlocaties aangetroffen. Er zijn geen negatieve effecten op de gierzwaluw als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

5.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Binnen de onderzoekslocatie is één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 5.2). De zomerverblijfplaats bevindt zich tussen de afwerking van de afgoot en de buitenmuur (zie figuur 5.3). De paarverblijfplaats is aan de noordzijde van het gebouw (zie figuur 5.4). De aangetroffen verblijfplaatsen kunnen mogelijk ook als milde winterverblijfplaats in gebruik zijn. Kraamfuncties zijn niet aangetroffen vanwege de afwezigheid van typisch kraamverblijfgedrag. Bij de voorgenomen werkzaamheden vindt, zonder het nemen van maatregelen, mogelijk verstoring en vernietiging van één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis plaats die mogelijk ook als milde winterverblijfplaats in gebruik zijn.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geenverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen (zie figuur 5.2). Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

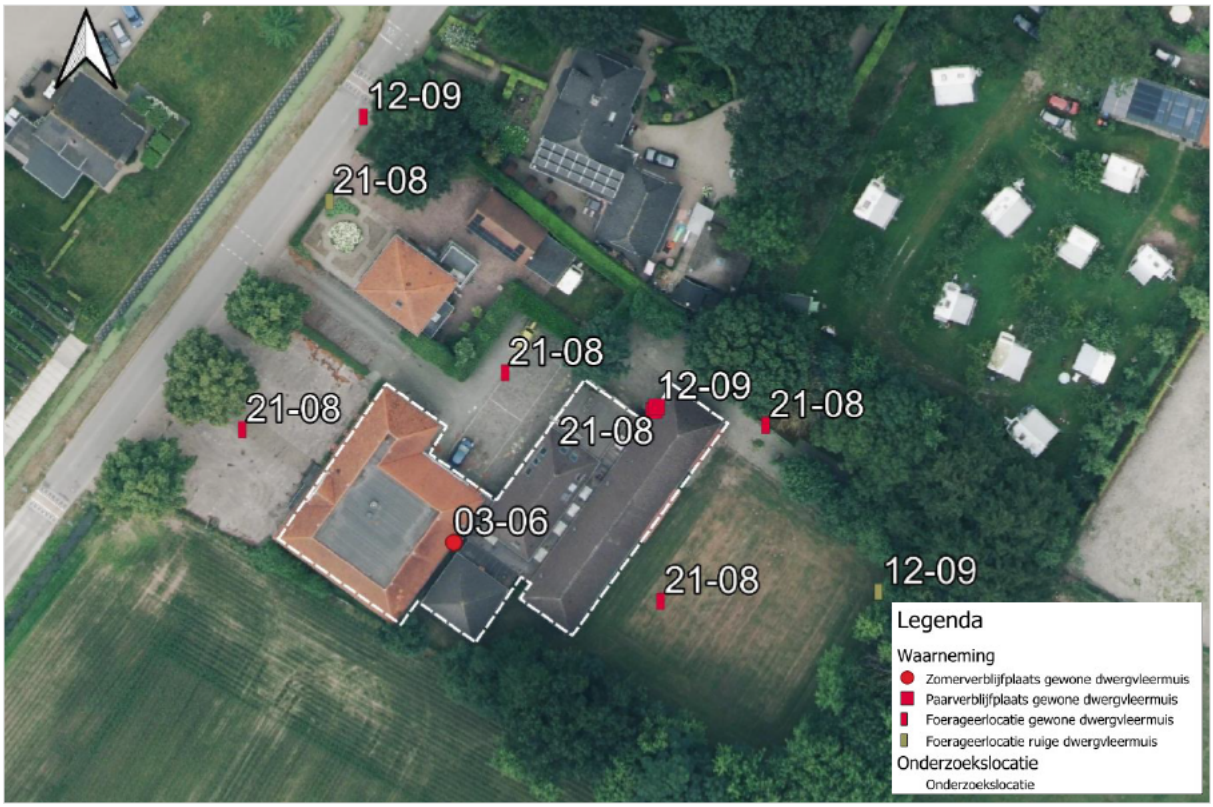

Figuur 5.2 Verspreiding van vleermuizen op basis van inventarisatie in het seizoen 2024-2025.

Figuur 5.3 Zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis tussen de afwerking van de afgoot en muur.

Figuur 5.4 Locatie van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

6 Toetsing aan wet- en regelgeving

6.1 Huismus

De huismus valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal). Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen.

De voorgenomen werkzaamheden leiden tot verstoring en het mogelijk wegnemen van vier nesten van de huismus. Bij de voorgenomen werkzaamheden is sprake van overtreding van de Omgevingswet (artikel 11.37 lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving). Door het treffen van maatregelen (onder andere tijdelijke en permanente voorzieningen) zal de functionaliteit van de verblijfplaatsen behouden blijven en schade aan individuen voorkomen worden. De maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan en middels een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit, via het Omgevingsloket, te worden voorgelegd bij de provincie Gelderland.

Aan de rand van de planlocatie is daarnaast functioneel leefgebied van de huismus vastgesteld. Door het behoud van deze heg blijft het functioneel leefgebied aanwezig zowel tijdens als na de werkzaamheden. In het toekomstig onderwerp van de tuin dient daarom behouden te blijven zodat het (essentieel) groen voor de huismus niet verloren gaat. Indien de heg niet behouden kan blijven, dient eerst nieuw groen aangeplant te worden, voordat het oude groen verwijderd wordt en dient dit buiten het broedseizoen van de huismus te gebeuren.

6.2 Gierzwaluw

De gierzwaluw valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal). Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen.

Omdat de onderzoekslocatie geen beschermde functie voor de gierzwaluw herbergt, is er geen sprake van overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de gierzwaluw als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen voor de gierzwaluw te treffen.

6.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Omgevingswet ondergebracht in paragraaf 11.2.3 (Bal). De schadelijke handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen. Ook essentiële vliegroutes en essentieel foerageerhabitat zijn beschermd.

De voorgenomen werkzaamheden leiden tot verstoring en het mogelijk wegnemen van één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis die mogelijk ook als milde winterverblijfplaats in gebruik zijn. Bij de voorgenomen werkzaamheden is sprake van overtreding van de Omgevingswet (artikel 11.46 lid 1b en lid 1d van het Besluit activiteiten leefomgeving). Door het treffen van maatregelen (onder andere tijdelijke en permanente voorzieningen) zal de functionaliteit van de verblijfplaatsen behouden blijven en schade aan individuen voorkomen. De maatregelen dienen, middels een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit, via het Omgevingsloket te worden voorgelegd bij de provincie Gelderland.

7 Conclusies en aanbevelingen

Sweco heeft in opdracht van gemeente Buren een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Ommerenveldseweg 17-17a te Ommeren. Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens woningen te realiseren in de bestaande panden. Mogelijk vinden er aanpassingen plaats aan de gevels, ramen en het dak en wordt de tuin anders ingericht.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Binnen de onderzoekslocatie zijn vier nestlocaties van huismus aangetroffen. Verder is betreft de heg aan de noordzijde van de onderzoekslocatie functioneel leefgebied van de huismus. Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluw waargenomen.

Daarnaast zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen die mogelijk ook in gebruik zijn als milde winterverblijfplaats.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden vier nestlocaties van de huismus, één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verstoord en mogelijk vernietigd. De verblijfplaatsen kunnen mogelijk ook in gebruik zijn als milde winterverblijfplaats. Er dienen maatregelen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan en middels een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit, via het Omgevingsloket, te worden voorgelegd bij de provincie Gelderland.

Verder dient de heg aan de rand van de planlocatie gehouden te blijven. Tot slot dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen gestart te worden en dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht zoals omgeschreven in de quickscan natuurwaarden (Econsultancy Part of Sweco, rapport 24348.001, d.d. 19 april 2024).

Bijlage

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-huismus/.

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gierzwaluw/.

BIJ12 (2024a). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gewone-dwergvleermuis/.

BIJ12 (2025a). Kennisdocument gewone grootoorvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gewone-grootoorvleermuis/.

BIJ12 (2025b). Kennisdocument laatvlieger. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-laatvlieger/.

BIJ12 (2024b). Kennisdocument ruige dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-ruige-dwergvleermuis/.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.